

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van de Britse militaire begraafplaatsen te Anzegem, Harelbeke, Ledegem, Moorslede, Wevelgem en Zwevegem

DE VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juli 2004 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 15 oktober 2004, 23 december 2005, 19 mei 2006, 30 juni 2006, 1 september 2006, 15 juni 2007, 28 juni 2007, 10 oktober 2007, 14 november 2007, 5 september 2008, 22 september 2008 en 6 januari 2009;

Gelet op het ministerieel besluit van 31 december 2007 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van de Britse militaire begraafplaatsen te Anzegem, Harelbeke, Ledegem, Moorslede, Wevelgem en Zwevegem;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 04 december 2008;

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006:

- 1) Wegens de historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde en wegens de artistieke en historische waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde:

- als monument:

Britse militaire begraafplaats Dadizeele New British Cemetery met Duitse bunker

Gelegen te Moorslede (Dadizele), Beselarestraat z.nr.;

Bekend ten kadaster:

Moorslede, 2^e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 174F

- 2) Wegens de historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde en wegens de artistieke en historische waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde:

- als monument:

Britse militaire begraafplaats Ledeghem Military Cemetery
Gelegen te Ledegem (Ledegem), De Kempkens z.nr.;
Bekend ten kadaster:
Ledegem, 1ste afdeling, sectie D, perceelnummer(s) 483E

- 3) Wegens de historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde en wegens de artistieke en historische waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde:

- als monument:

Britse militaire begraafplaats Kezelberg Military Cemetery
Gelegen te Wevelgem (Moorsele), Korteweg z.nr.;
Bekend ten kadaster:
Wevelgem, 4^e afdeling, sectie C, perceelnummer(s) 738D, 738E

- 4) Wegens de historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde en wegens de artistieke en historische waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde:

- als monument:

Britse militaire begraafplaats Moorseele Military Cemetery
Gelegen te Wevelgem (Moorsele), Minister de Taeyelaan z.nr.;
Bekend ten kadaster:
Wevelgem, 4^e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 1012N

- 5) Wegens de historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde en wegens de artistieke en historische waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde:

- als monument:

Britse militaire begraafplaats Harlebeke New British Cemetery
Gelegen te Harelbeke (Harelbeke), Deerlijksesteenweg z.nr.;
Bekend ten kadaster:
Harelbeke, 3^e afdeling, sectie D, perceelnummer(s) 1562L

- 6) Wegens de historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde en wegens de artistieke en historische waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde:

- als monument:

Britse militaire begraafplaats Heestert Military Cemetery
Gelegen te Zwevegem (Heestert), Kerkhofplein z.nr.;
Bekend ten kadaster:
Zwevegem, 4^e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 1462A

- 7) Wegens de historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde en wegens de artistieke en historische waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde:

- als monument:

Britse militaire begraafplaats Vichte Military Cemetery
Gelegen te Anzegem (Vichte), Elf Novemberlaan z.nr.;
Bekend ten kadaster:
Anzegem, 6^e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 239C

- 8) Wegens de historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde en wegens de artistieke en historische waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde:

- als monument:

Britse militaire begraafplaats Ingoyghem Military Cemetery
Gelegen te Anzegem (Ingooigem), Pastoor Verrieststraat z.nr.;
Bekend ten kadaster:
Anzegem, 3^e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 814N2

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

- 1) De Britse militaire begraafplaats Dadizeele New British Cemetery met Duitse bunker wordt beschermd als monument omwille van de:

- Historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Verzamelbegraafplaats na de oorlog aangelegd, met vooral doden van het Geallieerde Bevrijdingsoffensief. Dadizele werd op 29 september 1918 bevrijd, de bevrijding van de regio volgde pas op 14 oktober. Vooral de verovering van de Duitse verdedigingslinie 'Flandern I - Stellung' kostte heel wat moeite. Op de begraafplaats staat nog een bunker van deze Duitse stelling.

- Artistieke waarde en historische waarde, meer bepaald architectuurhistorische waarde:

Begraafplaats ontworpen door Charles Holden, met typische elementen zoals het 'Cross of Sacrifice' en de 'Stone of Remembrance'. Het toegangsgebouw en het schuilhuisje zijn beiden opgetrokken uit natuursteen, met rondbogige doorgang en geprofileerde kroonlijst. Populieren, linden, paardekastanjes en Zweedse lijsterbessen versterken het 'groene' karakter van de begraafplaats, terwijl de typische grafstenen getooid worden met bloemperken en struiken.

- 2) De Britse militaire begraafplaats Ledeghem Military Cemetery wordt beschermd als monument omwille van de:

- Historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Kleine begraafplaats aangelegd n.a.v. het Geallieerde Bevrijdingsoffensief. Op 1 oktober 1918 werd Ledegem voor een eerste keer veroverd. Pas de 14de oktober zou Ledegem volledig bevrijd worden door de 9de en 29ste Britse divisies, die met de aanleg van deze begraafplaats startten. Nu liggen er 85 Britten, waarvan er 17 niet meer geïdentificeerd konden worden.

- Artistieke waarde en historische waarde, meer bepaald architectuurhistorische waarde:

Deze kleine begraafplaats werd ingericht door W.H. Cowlshaw. Ledeghem Military Cemetery is een typisch Britse ommuurde begraafplaats met rechthoekig grondplan en met centraal een 'Cross of Sacrifice'. Er zijn slechts 2 rijen graven.

- 3) De Britse militaire begraafplaats Kezelberg Military Cemetery wordt beschermd als monument omwille van de:

- Historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Kleine begraafplaats aangelegd n.a.v. de verwoede gevechten om de bevrijding van de regio eind september en oktober 1918. De begraafplaats is op een strategisch belangrijke heuvel gelegen, door de Britten met 'Hill 41' aangeduid. De Britse eenheden hadden meerdere aanvallen nodig, vooraleer ze de heuvel voorgoed konden innemen op 14 oktober 1918. De 147 doden van het Britse Gemenebest en de 14 Duitsers zijn vooral eind oktober - begin november 1918 omgekomen.

- Artistieke waarde en historische waarde, meer bepaald architectuurhistorische waarde:

Kleine begraafplaats op een heuvelrug in een zacht glooiend landschap. De begraafplaats, grotendeels ommuurd met een lage, bakstenen muur, kan betreden worden via een meerhoekige open voorhal. Het offerkruis staat bij het zuidelijke perk, waar o.m. de Duitsers en de Chinees begraven liggen.

- 4) De Britse militaire begraafplaats Moorseele Military Cemetery wordt beschermd als monument omwille van de:

- Historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Oorspronkelijk Duitse militaire begraafplaats, die na de bevrijding van het dorp Moorseele op 14 oktober 1918 door eenheden van het Britse XIXde legercorps en enkele 'casualty clearing stations' (medische posten) werd aangevuld met Britse en Canadese doden. Na de Wapenstilstand werden nog enkele graven toegevoegd, terwijl in 1930 bijna 900 Duitse graven werden overgebracht naar de Duitse militaire begraafplaats van 'Menen-Wald'. Nu liggen er 90 Britse en 8 Canadese doden.

- Artistieke waarde en historische waarde, meer bepaald architectuurhistorische waarde:

Kleine, typisch Britse militaire begraafplaats, ontworpen door W.H. Cowlshaw. Het 'Cross of Sacrifice' wordt geflankeerd door 2 zitbanken uit witte natuursteen, waarin de teksten van de landplaten gegrift zijn. Het geheel wordt getooid met bloemperken, struiken en christusdoorns.

5) De Britse militaire begraafplaats Harlebeke New British Cemetery wordt beschermd als monument omwille van de:

- Historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Vrij grote verzamelbegraving, die na de Wapenstilstand werd aangelegd door de concentratie van graven van het Geallieerde Bevrijdingsoffensief uit de omgeving, maar ook door de concentratie in 1924-1925 van mannen die op meer dan 40 Duitse of gemeentelijke begraafplaatsen begraven lagen en o.m. in oktober 1914 om het leven gekomen zijn. Samen met 10 Britse doden van mei 1940 liggen er nu 1126 doden, waarvan er 20 herdacht worden met 'special memorials' en 'duhallow blocks'.

- Artistieke waarde en historische waarde, meer bepaald architectuurhistorische waarde:

Begraafplaats ontworpen door W.H. Cowlshaw, met veel aandacht voor de architecturale elementen, zoals de voormuur, die kronkelende vormen aanneemt. Een middenas tussen de 19 perken verbindt het 'Cross of Sacrifice' vooraan met de 'Stone of Remembrance' achteraan. Achter deze gedenksteen staat een hoge gebogen muur met aan de uiteinden telkens een gebouwtje met rondbogige nis en zitbank. Heel intensieve tuinaanleg met bloemperken, siergrassen, struiken, haagbeuken en coniferen.

6) De Britse militaire begraafplaats Heestert Military Cemetery wordt beschermd als monument omwille van de:

- Historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Kleine verzamelbegraving met hoofdzakelijk doden van het Geallieerde Bevrijdingsoffensief. Graven uit de omgeving werden naar deze begraafplaats geconcentreerd. De meeste Britse doden behoorden tot de '41st Division'. Nu liggen er 127 Britten en 57 Duitsers.

- Artistieke waarde en historische waarde, meer bepaald architectuurhistorische waarde:

Typisch Britse militaire begraafplaats, ontworpen door W.H. Cowlshaw. Karakteristieke elementen zijn de bakstenen ommuring en het 'Cross of Sacrifice', die geflankeerd wordt door 2 smeedijzeren toegangshekjes en trapjes. De Britse 'headstones' staan aan de noordelijke kant van de grafrijen, de Duitse rechthoekige grafstenen in het zuidelijke deel van de rijen.

7) De Britse militaire begraafplaats Vichte Military Cemetery wordt beschermd als monument omwille van de:

- Historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Begraafplaats aangelegd n.a.v. het Geallieerde Bevrijdingsoffensief. Vichte kon op 22 oktober 1918 bevrijd worden. Mannen van de Britse 9de en 31ste divisie, die er toen omkwamen, werden op een nieuwe begraafplaats begraven,

die na de wapenstilstand werd uitgebreid met geconcentreerde graven uit de omgeving. Nu liggen er 236 militairen uit de Eerste Wereldoorlog en 2 Britten uit de Tweede Wereldoorlog.

- Artistieke waarde en historische waarde, meer bepaald architectuurhistorische waarde:

Deze begraafplaats, ontworpen door W.H. Cowlshaw, vertoont karakteristieke elementen, zoals een bakstenen ommuring en een offerkruis, dat geflankeerd wordt door esdoorns. De rijen met typisch Britse graven zijn kort en onderverdeeld in 5 perken.

- 8) De Britse militaire begraafplaats Ingoyghem Military Cemetery wordt beschermd als monument omwille van de:

- Historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Begraafplaats met een merkwaardige samenstelling van 88 doden uit het Gemenebest en maar liefst 54 Duitse doden. Ingoyghem Military Cemetery was oorspronkelijk een Duitse begraafplaats uit 1918, waaraan de geallieerden tijdens de bevrijding van de regio in oktober - november 1918 85 Britse en 3 Canadese graven toevoegden. Slechts 3 Duitsers konden geïdentificeerd worden.

- Artistieke waarde en historische waarde, meer bepaald architectuurhistorische waarde:

Kleine, ommuurde begraafplaats met een driehoekig grondplan, ontworpen door W.H. Cowlshaw. De open toegangspartij is uit witte natuursteen vervaardigd. Het 'Cross of Sacrifice' staat vooraan op de begraafplaats. Het meest opvallende element is het onderscheid tussen de typische Britse 'headstones' en de Duitse rechthoekige grafstenen.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

- A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994 en 22 augustus 2006).

Brussel,

22 JAN. 2009

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening

Dirk VAN MECHELEN